T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 130
KARAR NO : 2018 / 161
KARAR TR : 26.03.2018

ÖZET : Rusça eğitmeni olarak çalıştığı TÖMER' den emekli olmak üzere ayrılan davacının, çalıştığı süreye ilişkin 1475 sayılı Yasanın 14 ncü maddesine 4447 sayılı Yasanın 45 nci maddesiyle eklenen 5 nci fıkrası gereği kıdem tazminatı ve yıllık izin alacaklarının tahsili istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.K.
Vekili : Av. K. B.G.
Davalı : Ankara Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. B. G.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacının davalıya ait Türkçe Ve Yabancı Dil Araştırma Ve Uygulama Merkezinde (TÖMER) 15.01.1998-01.02.2013 tarihleri arasında 0600199415541 sigorta sicil numarası ile Rusça eğitmeni olarak çalıştığını, 15 yıllık sigortalılık ve 3600 prim günü şartlarını sağladıktan sonra, 4447 sayılı Yasanın 45 nci maddesi uyarınca emekli olmak üzere işyerinden ayrıldığını, çalıştığı süreye ilişkin kıdem tazminatı ve yıllık izin alacaklarının ödenmediğini belirterek, fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla 40 TL nin davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerine başvurmuştur.

ANKARA 16.İŞ MAHKEMESİ: 27.09.2013 gün ve E:2013/253, K:2013/598 sayı ile "Yapılan yargılama, incelenen belgeler ve tüm dosya kapsamından; davacının 2547 sayılı kanunun 31. maddesi uyarınca ders saat ücreti karşılığında öğretim görevlileri ile ilgili yönetim kurullarının görüşleri alınarak, rektörün onayı ile 375 sayılı KHK Ek 7. maddesine göre, vizesi alınmak suretiyle çalıştırıldığı, davacı ile davalı arasındaki sözleşmenin statü hukukundan kaynaklandığı, 4857 sayılı yasa kapsamında bir hizmet sözleşmesinden bahsedilemeyeceği, bu nedenle uyuşmazlığın idare Mahkemesinin görev alanına girdiği" gerekçesiyle Yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle, dava dilekçesinin usulden reddine karar vermiş, davacı vekilinin temyiz başvurusu üzerine karar Yargıtay 22. Hukuk Dairesinin 07/04/2014 gün, E:2014/7650, K:2014/7087 sayılı kararıyla onanarak kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez benzer istemiyle idari yargı yerine müracaat etmiştir.

ANKARA 3. İDARE MAHKEMESİ: 24.01.2018 gün ve E:2016/174 sayı ile "506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..." denilmiş, aynı Yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiştir.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:...

B) İşçi Sigortalan Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmiştir.

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunun 120 nci maddesiyle, 1475 sayılı İş Kanununun "Kıdem Tazminatı" başlıklı 14 üncü maddesinde düzenlenen hükümler hariç diğer maddeleri yürürlükten kaldırılmış ve metinden çıkartılmıştır.

Başka bir anlatımla, kıdem tazminatı 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesinde hüküm altına alınmış, 4857 sayılı İş Kanununda da kıdem tazminatı ile ilgili bazı düzenlemelere yer verilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun 17. maddesinde ihbar tazminatı, 41. maddesinde fazla çalışma ücreti, 47. maddesinde genel tatil ücreti, 59. maddesinde de sözleşmenin feshinde izin ücreti ile ilgili düzenlemeler yer almıştır.

506 sayılı Yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Kanunun 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 4.maddesinin (a) bendinden, "Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların sigortalı sayılacağı kural altına alınmıştır.

Öte yandan, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun "Öğretim görevlileri" başlıklı 31. maddesinde; "Öğretim görevlileri; üniversitelerde ve bağlı birimlerinde bu Kanun uyarınca atanmış öğretim üyesi bulunmayan dersler veya herhangi bir dersin özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularının eğitim - öğretim ve uygulamaları için, kendi uzmanlık alanlarındaki çalışma ve eserleri ile tanınmış kişiler, süreli veya ders saati ücreti ile görevlendirilebilirler. Öğretim görevlileri, ilgili yönetim kurullarının görüşleri alınarak fakültelerde dekanların, rektörlüğe bağlı bölümlerde bölüm başkanlarının önerileri üzerine ve rektörün onayı ile öğretim üyesi, öğretim üye yardımcısı ve öğretim görevlisi kadrolarına atanabilirler veya kadro şartı aranmaksızın ders saati ücreti veya sözleşmeli olarak istihdam edilebilirler. Öğretim üyesi kadrolarına öğretim görevlileri en çok iki yıl süre ile atanabilirler; bu süre sonunda işgal ettikleri kadroya başvuran öğretim üyesi bulunmadığı ve görevlerine devamda yarar görüldüğü takdirde aynı usulle yeniden atanabilirler. Atanma süresi sonunda görevleri kendiliğinden sona erer. Bunların yeniden atanmaları mümkündür. Bu takdirde ilk atama usulü uygulanır. Konservatuvarlar ile meslek yüksekokullarına gerektiğinde sürekli olarak öğretim görevlisi atanabilir." kuralına yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının 15.01.1998 tarihinden 01.02.2013 tarihinde kadar Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi(TÖMER)'nde Rusça Okutman olarak hizmet akdine dayalı olarak ders saati ücreti karşılığında çalıştığı, hizmet akdini sonlandırarak 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre kendisine kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin alacaklarının ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddi üzerine anılan açılan davada, Ankara 16. İş Mahkemesi'nin 27.09.2013 tarih ve E:2013/253 ve K:2013/598 sayılı kararıyla uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verildiği, akabinde bu kararın Yargıtay 22. Hukuk Dairesince onanması üzerine, bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, 506 sayılı Yasa yürürlükte iken bu Kanun uyarınca hizmet akdine dayalı, işe alınan ve işyeri bildirgesi bulunan davacının Rusça okutman olarak göreve başladığı, akabinde 2008 yılında bu Kanun'un mülga olmasından sonra 5510 sayılı Kanun'un 4/a maddesine göre sigortalılığı devam ettiği, anlaşmazlığın davacıya İş Kanunu hükümlerine göre kıdem tazminatı (iş sonu tazminatı, emeklilik ikramiyesi) ve yıllık ücretli izin alacağının ödenmesine ilişkin bulunduğu, diğer bir deyişle davacının talep ettiği parasal hak ve tazminatın İş Kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu ve hizmet akdi ilişkisinin 5510 sayılı Yasanın 101. maddesi yürürlükte iken feshedildiği gözetildiğinde, kıdem tazminatı (iş sonu tazminatı, emeklilik ikramiyesi) ve yıllık ücretli izin alacağının ödenmesi isteminin adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, davacının 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 31. maddesi uyarınca ders saati ücreti karşılığında görevlendirilmesi, taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna dayandığını göstermemektedir.

Açıklanan nedenlerle; adli yargının görev alanına giren davada Mahkememizin görevli olmadığına, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine" karar vererek 12/02/2018 tarih ve 2016/140 E. Sayılı üst yazı ile Mahkememize başvurmuş, Mahkememizde 22.02.2018 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 26.03.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 15.01.1998 - 01.02.2013 tarihleri arasında Rusça Eğitmeni olarak çalıştığı TÖMER den emekli olmak üzere ayrılan davacının, çalıştığı süreye ilişkin 1475 sayılı Yasanın 14 ncü maddesine 4447 sayılı Yasanın 45 nci maddesiyle eklenen 5 nci fıkrası gereği kıdem tazminatı ve yıllık izin alacaklarının tahsili istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Sağlık Sigortası Kanununun;

Sigortalı sayılanlar başlıklı 4. Maddesi: "Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından; a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar… sigortalı sayılırlar"

Uyuşmazlıkların çözüm yeri başlıklı 101. Maddesi: "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür"

(14. madde hariç) mülga 1475 sayılı Kanununun Kıdem Tazminatı başlıklı 14/5 maddesi; . (Ek: 25/8/1999 - 4447/45 md.) "506 Sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanunun Geçici 81 inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayarak kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle,

Feshedilmesi veya kadının evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile sona erdirmesi veya işçinin ölümü sebebiyle son bulması hallerinde işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet aktinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır"

Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin "personel ihtiyacı" başlıklı 15 nci maddesi; "Merkezin akademik, teknik ve idari personel ihtiyacı, Müdürün önerisi üzerine 2547 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine göre Rektör tarafından görevlendirilecek Üniversite personeli ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilecek personel tarafından karşılanır"

Hükümlerini içermektedir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının ilk kez 0600199415541 sicil numarası ve 22.04.1994 tarihli giriş

bildirgesi ile 506 sayılı Yasa kapsamında sigortalı olarak Petkontur A.Ş de işe, 15.01.1998 tarihli bildirge ile de davalı Merkezde çalışmaya başladığı, 1475 sayılı Yasa kapsamında emekli olduğu tarihe kadar da davalı merkezde çalıştığı, 23.01.2013 te iş akdini tek taraflı olarak feshedip, kıdem tazminatı ve yıllık izin alacaklarının ödenmesi için davalıya başvurduğu, talebinin reddedilmesi üzerine yargı yoluna müracaat ettiği anlaşılmaktadır.

Davacının Rektör tarafından görevlendirilmiş üniversite personeli olmadığı, 506 sayılı Yasa yürürlükte iken bu Kanun uyarınca hizmet akdine dayalı olarak işe alınarak göreve başladığı, akabinde 506 sayılı Kanunun mülga olmasından sonra davacının sigortalılığının 5510 sayılı Kanun'un 4/a maddesine göre devam ettiği, anlaşmazlığın davacıya İş Kanunu hükümlerine göre kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin alacağının ödenmesine ilişkin bulunduğu, diğer bir deyişle davacının talep ettiği parasal hak ve tazminatın İş Kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu ve hizmet akdi ilişkisinin 5510 sayılı Yasanın 101. maddesi yürürlükte iken feshedildiği gözetildiğinde, kıdem tazminatı ve yıllık ücretli izin alacağının ödenmesi isteminin adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Ankara 3. İdare Mahkemesinin Başvurusunun Kabulü ile Ankara 16. İş Mahkemesi'nin 27.09.2013 gün ve E:2013/253, K:2013/598 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 16. İş Mahkemesi'nin 27.09.2013 gün ve E:2013/253, K:2013/598 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 26.03.2018 gününde Üye Birgül KURT'un KARŞI OYU VE OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT

KARŞI OY

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesinde, öğretim görevlisi; ders vermek ve uygulama yaptırmakla yükümlü bir öğretim elemanıdır tanımlaması yapılmış, anılan Kanun'un 31. maddesinde ise "Öğretim görevlileri; üniversitelerde ve bağlı birimlerinde bu Kanun uyarınca atanmış öğretim üyesi bulunmayan dersler veya herhangi bir dersin özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularının eğitim - öğretim ve uygulamaları için, kendi uzmanlık alanlarındaki çalışma ve eserleri ile tanınmış kişiler, süreli veya ders saati ücreti ile görevlendirilebilirler."düzenlemesi yapılmıştır.

375 sayılı KHK'nin ek 7. maddesinde de 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuatı uyarınca kadro karşılıksız, 657 sayılı Kanunun ek geçici 16 . maddesi ile yükseköğretim mevzuatı uyarınca sözleşme ile çalıştırılacak personelin belirlenmesine ilişkin herhangi bir işlem yapılmadan önce Maliye Bakanlığından izin alınmasının şart olduğu; bu idare, kurum ve kuruluşlarda mali yılla sınırlı olmak üzere sözleşmeyle çalıştırılacak personel pozisyonlarına ilişkin birim, unvan, nitelik, sayı ve/veya isim,ücret ile sözleşme örneği; kadro karşılığı çalıştırılan sözleşmeli personel için sadece sözleşme örneğinin Maliye Bakanlığının vizesine tabi bulunduğu; özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla birinci fıkra kapsamında sözleşmeyle çalıştırılan personel hakkında 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uygulanacağı kuralı getirilmiştir.

Somut olayda uyuşmazlık; Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancıdil Araştırma ve Uygulama Merkezinde, rusça eğitmeni olarak görev yaparak emekli olmak üzere ayrılan davacının, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücreti ödenmesi isteminden doğmuştur.

Davacının statü hukukuna tabi olduğu, görevlendirilmesinin iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemeyeceği gibi sosyal güvenlik bakımından bağlı olduğu mevzuatın, davacının statüsünü belirlemediği görülmektedir.

Bu durumda, davanın görüm ve çözümünde, idari yargının görevli olduğu sonucuna varıldığından, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolunda verilen karara katılmıyorum.

ÜYE
BİRGÜL KURT